

Šifra predmeta: PEF RAN 202		Naziv predmeta: Bosanski, hrvatski i srpski jezik III	
Ciklus: I (prvi)	Godina: II (druga)	Semestar: III (treći)	Broj ECTS kredita: 3
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 sedmično: 3 semestralno: 45 predavanja: 2 predavanja: 30 vježbe: 1 vježbe: 15	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduvjet za upis:	Odslušana nastava iz predmeta Bosanski, hrvatski i srpski jezik II (morfologija i tvorba riječi)		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Usvajanje znanja iz sintakse bosanskoga jezika (kao dijela gramatičke strukture) vodi ka njegovanju vlastitog jezičkog izraza, što je jedan od bitnih uvjeta za profesiju kojom će se kandidat baviti poslije završenog studija, ali i znanja na sintaksičkom nivou jezičke strukture koja će prenositi učenicima u razrednoj nastavi. Naglasak je na analizi sintaksičkih jedinica, posebno na analizi rečeničnih konstituenata, te na upoznavanju s vrstama složenih rečenica. Ciljevi predmeta usmjereni su na osposobljavanje za kreiranje sintaksičkih vježbi u razrednoj nastavi.		
Tematske jedinice:	Na predavanjima će se studenti upoznati sa sljedećim sadržajima: 1. Nivoi jezičke analize – sintaksički nivo i jedinice sintaksičke analize. Pojam i predmet sintakse 2. Riječ – punoznačne i nepunoznačne riječi. Tipovi veza među riječima – kongruencija, rekcija, pridruživanje 3. Sintagma. Preobrazba sintaksema u sintagme (funkcionalna, kategorijalna). Vrste sintagmi: a) po stepenu povezanosti, b) po broju članova, c) po upravnome članu 4. Rečenica: a) kao obavijesna jedinica, b) kao gramatička jedinica. Gramatičko ustrojstvo rečenice – rečenični konstituenti 5. Samostalni rečenični članovi: predikat, subjekt 6. Samostalni rečenični članovi: objekt, adverbijalne odredbe 7. Nesamostalni rečenični članovi: atribut i apozicija 8. Prvi parcijalni ispit 9. Vrste rečenica po sastavu. Jednočlane rečenice. Složene rečenice 10. Nezavisnosložene rečenice. Vrste nezavisnosloženih rečenica. Eksplicitne i implicitne nezavisnosložene rečenice 11. Zavisnosložene rečenice. Vrste zavisnosloženih rečenica. Eksplicitne zavisnosložene rečenice. Zavisnosložena rečenica s objekatskom klauzom 12. Zavisnosložena rečenica s adverbijalnim klauzama 13. Zavisnosložena rečenica s atributskom klauzom. Implicitne		

	zavisnosložene rečenice 14. Rečenična kondenzacija. Predikatski apozitiv. Vezani tekst. Konektori. Red riječi 15. Kreiranje sintaksičkih vježbi za razrednu nastavu kroz upotrebu digitalnih alata Sati vježbi pratit će tematske jedinice predavanja, uz vježbu analize rečeničnih konstituenata i vrsta rečenica na prilagođenim tekstovima.
Ishodi učenja:	Znanje: usvajanje znanja iz oblasti sintakse i sintaksičkih jedinica bosanskoga jezika, te njihove analize. Vještine: Studenti će nakon usvojenog gradiva i savladanih zadataka biti osposobljeni za razumijevanje pitanja i pojmova iz oblasti sintakse i za prepoznavanje jedinica sintaksičke analize. Kompetencije: Nakon položenog ispita studenti će biti spremni za kompletnu analizu jezičkih jedinica u okviru gramatičkih interpretacija, te koristiti se gramatičkim priručnicima i ostalom literaturom o navedenim sadržajima. Sintaksička analiza jezičkih jedinica tiče se sadržaja u drugom, trećem, četvrtom i petom razredu osnovne škole, te su znanja iz oblasti sintakse od iznimne važnosti za kompetencije svršenih studenata razredne nastave. Bit će osposobljeni za kompletnu sintaksičku analizu proste rečenice, te će ovladati znanjima o složenoj rečenici i pojmovima koji se tiču vezanog teksta, što će im izgraditi kompetencije za kreiranje različitih sintaksičkih vježbi i zadataka u razrednoj nastavi.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	Predavanja sa prezentacijama, istraživački radovi, diskusija, vježbe (zadaci, rad na tekstovima), govorne vježbe.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	1. Aktivnost na nastavi – 10% 2. Parcijalni / pismeni ispit – 40% 3. Usmeni ispit – 50%
Literatura:	Obavezna: Jahić, Dž., Halilović, S., Palić, I. (2000), <i>Gramatika bosanskoga jezika</i>, Dom štampe, Zenica (III dio – Sintaksa, 325-473. str.) Palić, Ismail (2024), <i>Gramatika bosanskoga jezika. Sintaksa. Knjiga 1.</i> Univerzitet u Sarajevu – Institut za jezik, Sarajevo Palić, Ismail (2025), <i>Gramatika bosanskoga jezika. Sintaksa. Knjiga 2.</i> Univerzitet u Sarajevu – Institut za jezik, Sarajevo Palić, I., Omerović, M. (2023), <i>Bosanski jezik i komunikacija u nastavnoj praksi</i>, Sarajevo Publishing, Sarajevo (odabrana poglavlja) Dopunska: Čedić, I. (2008), <i>Osnovi gramatike bosanskog jezika</i>, Institut za jezik, Sarajevo Silić, J., I. Pranjković (2007), <i>Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i učilišta</i>, Školska knjiga, Zagreb Piper, P. i dr. (2005), <i>Sintaksa savremenoga srpskog jezika. Prosta rečenica</i>, (ur. M. Ivić), Beograd, Institut za srpski jezik, Beogradska knjiga, Matica srpska Omerović, M. (2011), <i>Nekongruentni atribut u bosanskome jeziku</i>, Slavistički komitet, Sarajevo Omerović, Mirela (2018), <i>Instrumental s prijedlozima u bosanskome jeziku</i>, Institut za jezik u Sarajevu, Sarajevo Palić, Ismail (2016), <i>Genitiv, prostor i prostorne slike: Leksikon prijedloga</i>, Bookline, Sarajevo Palić, Ismail (2010), <i>Dativ u bosanskome jeziku</i>, Sarajevo, Bookline, Palić, Ismail (2007), <i>Sintaksa i semantika načina</i>, Sarajevo, Bookline

Palić, Ismail (2019), *Gramatika, semantika i pragmatika rečenice*, Institut za jezik, Sarajevo

Omerović, M., Potogija, D., Džiho, A., Konak, E. (2022), *Ishodi učenja u planiranju nastavnog procesa za 5. razred osnovne škole*, Univerzitet u Sarajevu – Pedagoški fakultet, Sarajevo

Potogija, Dalila (2024), *Kreativna nastava bosanskog jezika i književnosti – kurikulumski pristup u 6. razredu osnovne škole*, Sarajevo Publishing, Sarajevo